

BAROKNÍ PAMÁTKY STRAKONIC A BLÍZKÉHO OKOLÍ

JAN LELEK

*V*ydejte se po stopách poutníků, kteří putovali po regionu Strakonicka v době baroka. Provedeme vás po nejzajímavějších barokních památkách Strakonice a blízkého okolí.

Následující práce obsahuje nejen informace o nejvýznamnějších barokních památkách regionu, ale součástí je také rozsáhlá fotografická příloha, informační tabule s mapou a další přílohy. Práce původně vznikla pro ústřední kolo Dějepisné olympiády v květnu roku 2021.

Ian Lešek

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČR

ÚSTŘEDNÍ KOLO 50. ROČNÍKU DĚJEPISNÉ OLYMPIÁDY

„Labyrintem barokního světa (1556 – 1781)“

2020/2021

PÍSEMNÁ PRÁCE NA TÉMA:

„Cesta barokního poutníka mým regionem“

**Název práce: Barokní památky Strakonice a blízkého okolí
neboli středního Prácheňska**

Zpracoval: Jan Lelek

**Adresa školy: Gymnázium Strakonice, Máchova 174
386 48 Strakonice**

Ročník: 2.

Kraj: Jihočeský

Obsah

Úvod	3
Historické centrum města Strakonice	3
<i>Morový sloup na Palackého náměstí</i>	<i>3</i>
<i>Štít a průčelí Masných krámů na Velkém náměstí</i>	<i>3</i>
Barokní památky strakonického hradu	4
<i>Barokní přístavba strakonického hradu</i>	<i>4</i>
<i>Panský velkostatek</i>	<i>4</i>
<i>Zámecký špýchar (sýpka)</i>	<i>4</i>
Kostel Panny Marie Bolestné na Podsrpu	4
Kostel sv. Jana Křtitele v Radomyšli	5
Poutní kostel sv. Anny u Kraselova	5
Závěr	5
Zdroje	6

Přílohová část práce přiložena samostatně.

Úvod

Ve své práci jsem se zaměřil na barokní památky středního Prácheňska, tj. Strakonice a okolí. Vytvořil jsem stručný průvodce po barokních památkách regionu. Region Strakonice je na barokní památky poměrně bohatý, ovšem většinou se jedná o menší a regionálně významné stavby. Zmapovat většinu památek bylo mimo rozsah práce, proto jsem vybíral ty nejvýznamnější, které byly postaveny v době baroka (zhruba od druhé poloviny 17. století do třetí čtvrtiny 18. století). Další možností, jak region vymezit, je dle významného podílu řádu strakonických johanitů neboli maltézských rytířů, kteří ve Strakonici měli do roku 1697 sídlo velkopřevorství a zároveň prosperující velkostatek. Všechny památky jsou ve vzdálenosti ne větší než 8 km od středu města. Do svého průvodce jsem pochopitelně nezahrnul barokní památky, které buďto zanikly, nebo byly přestavěny.

Při přípravě průvodce jsem si vyzkoušel mnoho činností. Všem předcházela důkladná rešerše a shromažďování materiálů. Vyzkoušel jsem si vyhledávání informací v historických pramenech v Muzeu středního Pootaví ve Strakonici. Dalším krokem bylo shromažďování fotografií. S pomocí vyučujících a administrátora místní římskokatolické farnosti se mi podařilo získat přístup do některých památek, které nejsou běžně veřejnosti přístupné.

Historické centrum města Strakonice

Morový sloup na Palackého náměstí

Poblíž hradu se nachází centrum města, Velké a Palackého náměstí. V druhé polovině 18. století po epidemii moru nechali měšťané vystavět morový sloup na Velkém náměstí. Původně prostý sloup se sochou Panny Marie Neposkvrněné byl v letech 1720–1740 obohacen o sochy čtyř svatých – sv. Jana Nepomuckého, sv. Vojtěcha, sv. Josefa a sv. Antonína a čtyři andělky. Do roku 1941 stál na Velkém náměstí, pak byl rozebrán a odložen na Palackého náměstí. Po osvobození republiky byl vztyčen na Palackého náměstí, kde stojí dodnes.

Štít a průčelí Masných krámů na Velkém náměstí

Na Velkém náměstí kousek od secesní budovy městské spořitelny se nachází Masné krámy. Na tomto místě stojí už od roku 1333. Jedná se o úzkou uličku z obou stran lemovanou krámkami, která si zachovala svůj středověký ráz. V době raného baroka byl vchod do uličky z náměstí zakryt branou s ozdobným volutovým štítem pocházejícím z roku 1700. V reliéfu je znázorněna porážka vola. Štít je trojboký, v tympanonu stojí řeznický lev se sekerou.

Barokní památky strakonického hradu

Barokní přístavba strakonického hradu

Původně gotický hrad sloužil řádu maltézských rytířů. Pro nedostatek prostoru nechal johanitský velkopřevor Ferdinand Leopold Dubský z Třebomyslic v letech 1715 až 1721 vystavět nový palác v těsné blízkosti hradu. Na čelní stěně se nachází volutový štít s hodinami. Nad balkonem najdeme slavnostní erb hraběte Krakowského z Kolowrat, nad původními vchody erby F. L. Dubského. Zámek měl původně dva vchody umístěné symetricky po stranách. Ty však byly krátce po dokončení zazděny a v roce 1745 byl vybudován vchodový průjezd ve středu čelní zdi, kterým dnes můžeme vstoupit na první nádvoří strakonického hradu.

Panský velkostatek

Panský zemědělský dvůr byl postaven již ve středověku. Obytné a hospodářské budovy se stájemí stojí kolem obdélníkového prostranství. Z barokní doby se dochovala brána do ulice Pod Hradem. Brána má volutový štít, ve štítu je reliéf maltézského kříže a letopočet 1693.

Zámecký špýchar (sýpka)

Špýchar strakonického hradu nalezneme poblíž západní brány. Byl postaven naproti zámecké zahradě velkopřevorem Václavem Jáchymem Čejkou z Olbramovic pravděpodobně před rokem 1752. Špýchar je několikapatrová budova obdélníkového půdorysu ozdobená čistě barokními štíty na východní a západní straně. Na jižní straně se nachází částečně zasypaný portál se znakem s korunkou a barokním rokajovým ornamentem s maltézským křížem.

Kostel Panny Marie Bolestné na Podsrpu

Poutní místo na tomto místě vzniklo díky nálezu památné plastiky Panny Marie, která stávala na strakonickém mostě jako součást kalvárie. V roce 1718 byla stržena povodní a odnesena. Po nalezení byla postavena k silnici, nad ní byl vybudován přístřešek. K soše Panny Marie začali proudit poutníci. V roce 1749 byla postavena kaple, která však poutníkům nestačila.

Poutní barokní kostel Panny Marie Bolestné byl na jejím místě vybudován v letech 1771-1774 zásluhou převora řádu maltézských rytířů Michaela Ferdinanda z Althanu. Jedná se o podélnou stavbu s trojbokým kněžištěm. Průčelí je členěno pilastry, nad kasulovým oknem je barokní štít. Nádherný jednotný čistě barokní interiér je původní z období výstavby.

Kostel sv. Jana Křtitele v Radomyšli

Z centra městyse Radomyšle vede křížová cesta z roku 1736. Tvoří ji 14 zděných kapliček z roku 1762 s uzavíratelnými obrazy jednotlivých zastavení umístěných v lipové aleji. Křížová cesta končí na návrší u kostela sv. Jana Křtitele, který dominuje okolní krajině.

Kostel sv. Jana Křtitele stojí na místě původního kostela ze 16. století. Velkopřevor johanitů Gundakar Poppo z Ditrichštejna nechal v roce 1733 postavit nový kostel podle plánů italského architekta Giuseppe Bartolomea Scottiho. Vlastní stavbu řídil architekt a stavitel Anselmo Lurago. Kostel byl dokončen v roce 1738. Jedná se o architektonicky zajímavou stavbu v dynamizujícím baroku s cennými interiéry, dochovanými historickými konstrukcemi a hodnotnými architektonickými detaily a hlavním oltářem. Poutní kostel je obklopen hřbitovem.

Poutní kostel sv. Anny u Kraselova

Poutní kostel sv. Anny nechal roku 1682 vystavět Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi. Pocházel ze šlechtické rodiny, v Praze vystudoval na kněze. Byl proboštem svatovítské kapituly a vikářem pražské diecéze. Po dostavění kostela sv. Anny sem nechal převézt sochu sv. Anny z kostela sv. Apolináře z Prahy. Později nechal při kostele postavit kapli a byt pro kaplana. V roce 1714 nechal majitel sv. Anny vystavět krytou chodbu. Ambity jsou do čtverce, ve třech rozích jsou kaple a ve čtvrtém zvonice. Od kostela vede původní lipová alej k bývalým lázním. Kostel je přístupný o bohoslužbách a významné svatoanenské pouti.

Závěr

Práce pro mě jako autora byla rozhodně přínosná, protože velmi komplexně motivovala mé dovednosti jakožto studenta. Mohl jsem si vyzkoušet badatelské aktivity s historickými prameny, fotografování a v Muzeu středního Pootaví se seznámit s prací historika. Díky spolupráci mých vyučujících s Římskokatolickou farností ve Strakonici jsem se také dostal na místa, která nejsou veřejnosti běžně přístupná.

Při psaní samotného textu práce jsem využil nejen své znalosti české a regionální historie, ale i literární schopnosti. Taktéž jsem využil svých dovedností při práci s textovým editorem při vytváření letáku průvodce.

Moje práce může být využitelná i v budoucnu. Vytvořený průvodce bych rád nabídl muzeu a informačnímu centru města Strakonice, stejně jako gymnáziu ve formě webové publikace.

Zdroje

- OBERFALCER, Eduard. *Encyklopedie měst a obcí okresu Strakonice*. 3. vydání. 2009, 184 s. ISBN 978-80-270-7160-9.
- KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Str-U (VII. díl). Libri, 2008. ISBN 978-80-7277-041-0.
- KUPKA, Jiří, MICHÁLEK, Jan. *Sakrální památky Strakonice*, in: *Vlastivědný sborník I, kapitoly z historie*. Strakonice 2002. s. 149-191 ISBN 80-238-7889-1.
- POCHÉ, Emanuel. *Umělecké památky Čech 2*. Praha: Academia, 1978, 580 s. ISBN 21-00-78.
- LIFKA, Bohumír, *Dějiny jihočeského městečka a jeho okolí*. Radomyšl 1993. (ed. Bořivoj Nechvátal). ISBN 80-900018-8-2.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Strakonice – propagace a adresář: Propagační sborník města na rok 1933*. Strakonice: Nová Šumava ve Strakonících, Strakonice. 1933.
- KOTLÁROVÁ, Simona. *Strakonický hrad. Stavebně historický vývoj*, in: *Strakonice. Vlastivědný sborník I, kapitoly z historie*. Strakonice 2002. s. 139-148 ISBN 80-238-7889-1.
- KOTLÁROVÁ, Simona. *Sedm set let působení maltézských rytířů v Strakonících*, in: *Strakonice. Vlastivědný sborník I, kapitoly z historie*. Strakonice 2002. s. 49-86.
- ČERVENKA, Vladimír. *České velkopřevorství johanitů a jejich heraldika II.* in: *Jihočeský herold*. 2007, č. 2, s. 7-35
- DYK, Jan. *Popis politického okresu strakonického*, Strakonice. 1925.
- NECHVÁTAL, Bořivoj. *Z dějin Radomyšle*. Radomyšl 2019, ISBN 978-80-270-6263-8.
- VICHŘ, Josef. *Dějiny Kraselova*. Kraselov, 2008.
- *Kostel sv. Jana Křtitele* [online]. Národní památkový ústav [cit. 2021-5-2]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-jana-krтитеle-679014>
- *Křížová cesta u kostela sv. Jana Křtitele* [online]. Národní památkový ústav [cit. 2021-5-2]. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/krizova-cesta-19164199>

BAROKNÍ PAMÁTKY STRAKONIC A BLÍZKÉHO OKOLÍ

**Jan Lelek
Gymnázium Strakonice
2021**

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČR

ÚSTŘEDNÍ KOLO 50. ROČNÍKU DĚJEPISNÉ OLYMPIÁDY

„Labyrintem barokního světa (1556 – 1781)“

2020/2021

PŘÍLOHOVÁ ČÁST PÍSEMNÉ PRÁCE NA TÉMA:

„Cesta barokního poutníka mým regionem“

**Název práce: Barokní památky Strakonice a blízkého okolí
neboli středního Prácheňska**

Zpracoval: Jan Lelek

**Adresa školy: Gymnázium Strakonice, Máchova 174
386 48 Strakonice**

Ročník: 2.

Kraj: Jihočeský

Obsah

Historické centrum města Strakonice	3
<i>Morový sloup na Palackého náměstí</i>	<i>3</i>
<i>Štít a průčelí Masných krámů na Velkém náměstí</i>	<i>4</i>
Barokní památky strakonického hradu	5
<i>Barokní přístavba strakonického hradu (zámek)</i>	<i>5</i>
<i>Panský velkostatek</i>	<i>7</i>
<i>Zámecký špýchar (sýpka)</i>	<i>7</i>
Poutní kostel Panny Marie Bolestné na Podsrpu	8
Poutní kostel sv. Jana Křtitele v Radomyšli	11
Poutní kostel sv. Anny u Kraselova	14
Výstup práce – Průvodce barokními památkami	18
Zdroje	20

Průvodce a návrh informační tabule jsou přiloženy jako samostatná část.

Historické centrum města Strakonice

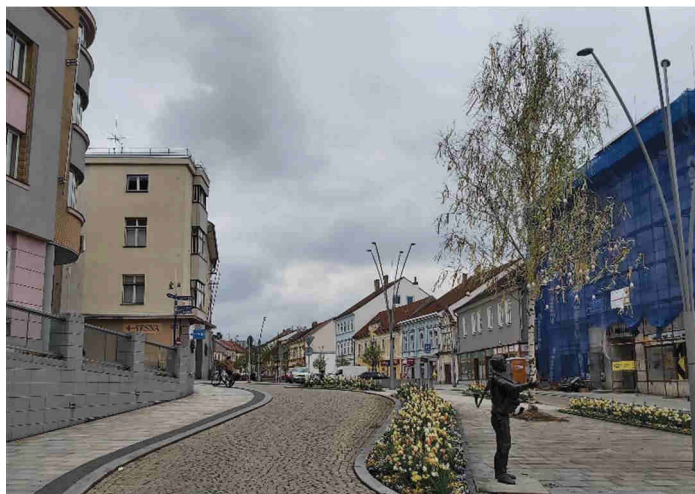
Morový sloup na Palackého náměstí

Původní umístění sloupu – Velké náměstí.

Fotografie z roku 1933

Fotografie z roku 2021

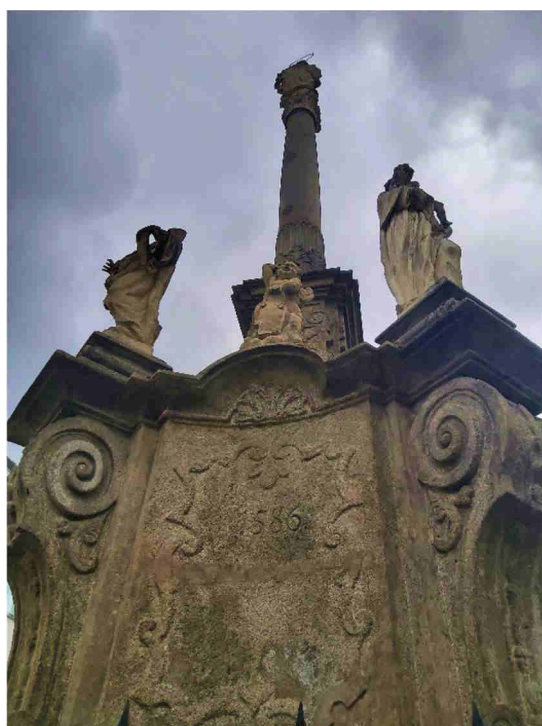
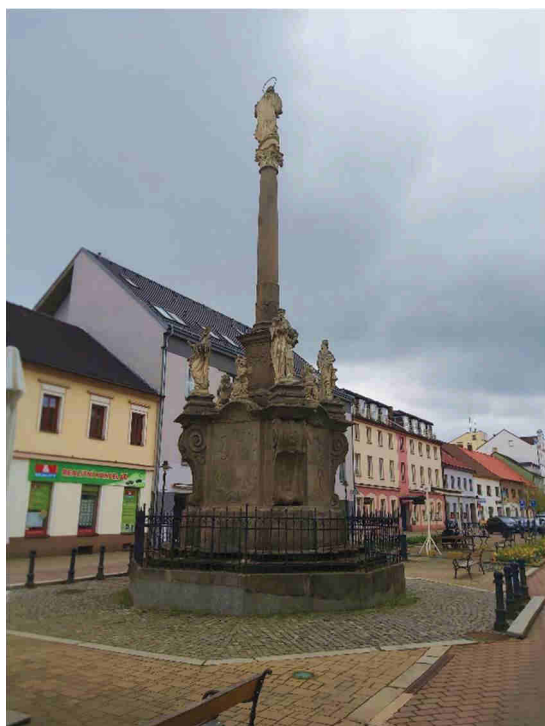
Pohlednice z roku 1919

Fotografie z roku 2021

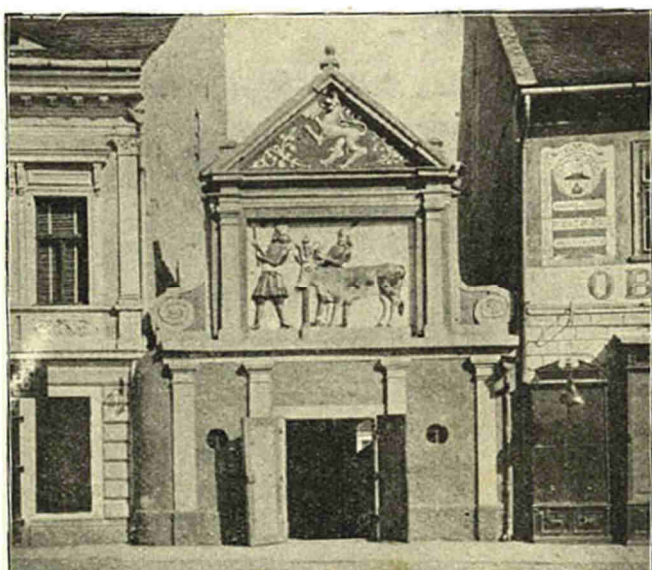

Současné umístění morového sloupu – Palackého náměstí.

Štít a průčelí Masných krámů na Velkém náměstí

Fotografie z roku 1933

Fotografie z roku 2021

Masné krámy – detail volutového štítu s tympanonem.

Barokní památky strakonického hradu

Barokní přístavba strakonického hradu (zámek)

Novogotická věž přezdívaná „Trucbašta“ z roku 1885 byla zbourána v roce 1936. Trucbaštu nechal k baroknímu zámeckému křídlu přistavět johanitský velkopřevor hrabě Othenio Lichnowský-Werdenberg, aby zastínil novorenesanční palác židovského továrníka Ignáce Steina a jeho fezárenský areál.

Pohlednice z roku 1922

Fotografie z roku 2021

Nad balkonem barokního zámeckého křídla se nachází slavnostní štukovaný a malovaný erb velkopřevora Emanuela Václava Kajetána hraběte Krakowského z Kolowrat (v úřadu 1754 až 1769), zatímco původní kamenné portály (později zazděné) zdobí tesané erby velkopřevora Ferdinanda Leopolda Dubského z Třebomyslic (v úřadu 1714 až 1721). Uprostřed štítu jsou pozlacené hodiny.

Panský velkostatek

Barokní brána velkostatku směřující do ulice Pod Hradem. Ve volutovém štítu se nachází osmihrotý kříž johanitů a datace 1693.

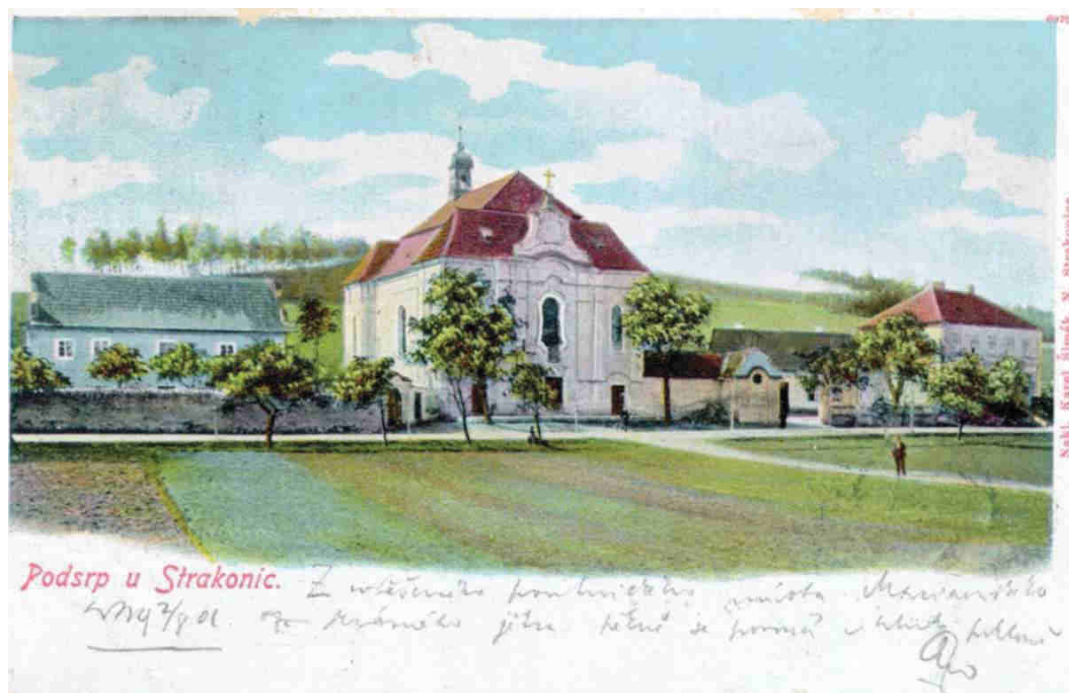
Zámecký špýchar (sýpka)

V pozadí strakonický hrad s věží Rumpál.

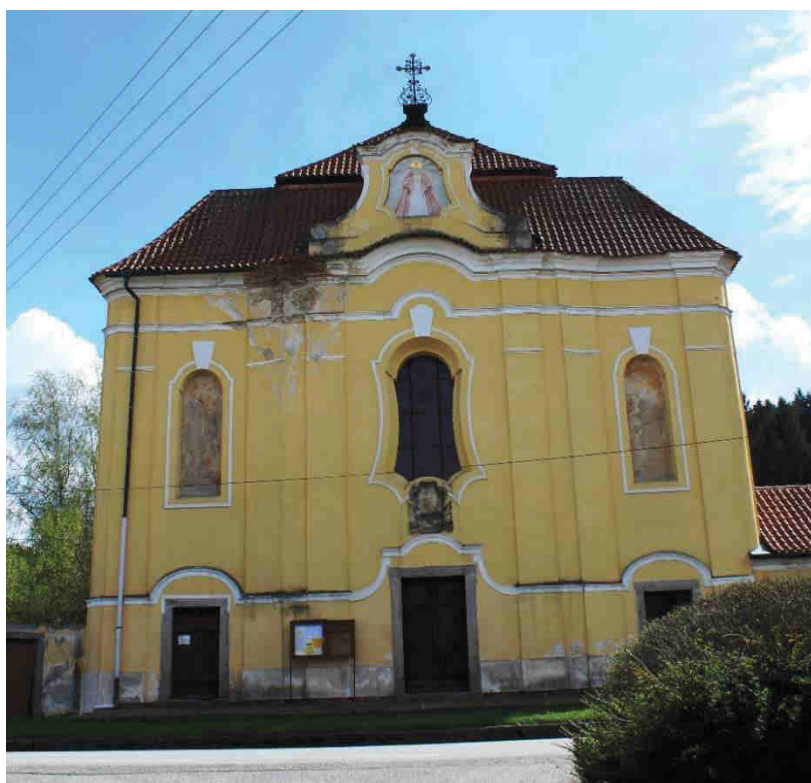

Poutní kostel Panny Marie Bolestné na Podsrpu

Kolorovaná pohlednice z roku 1901.

Nad vchodem najdeme znak velkopřevora Michaela Ferdinanda z Althanu (v úřadu 1769 až 1789). Nad znakem je umístěno kasulové okno. Na štítu se nachází freska Panny Marie „Podsrpenské“ v šatech, v nikách nad bočními vchody najdeme fresky sv. Jana Křtitele (patrona maltézského řádu) a sv. Pavla. Poutní kostel je netradičně orientován presbytářem k jihu, aby zachoval původní orientaci umístění mariánské sochy.

Interiér kostela

Kolorovaná pohlednice z roku 1901

Fotografie z roku 2021

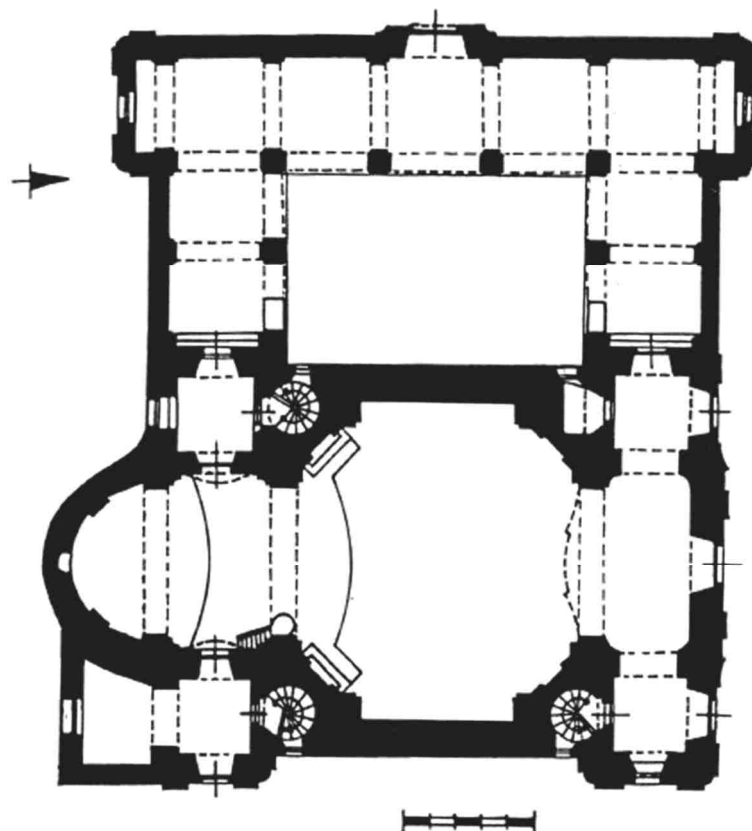

Na hlavním oltáři stojí v zasklené nice asi 140 cm vysoká socha Panny Marie Podsrpenské. V nástavku oltáře je zobrazena Nejsvětější Trojice a nad ní znak velkopřevora Althana.

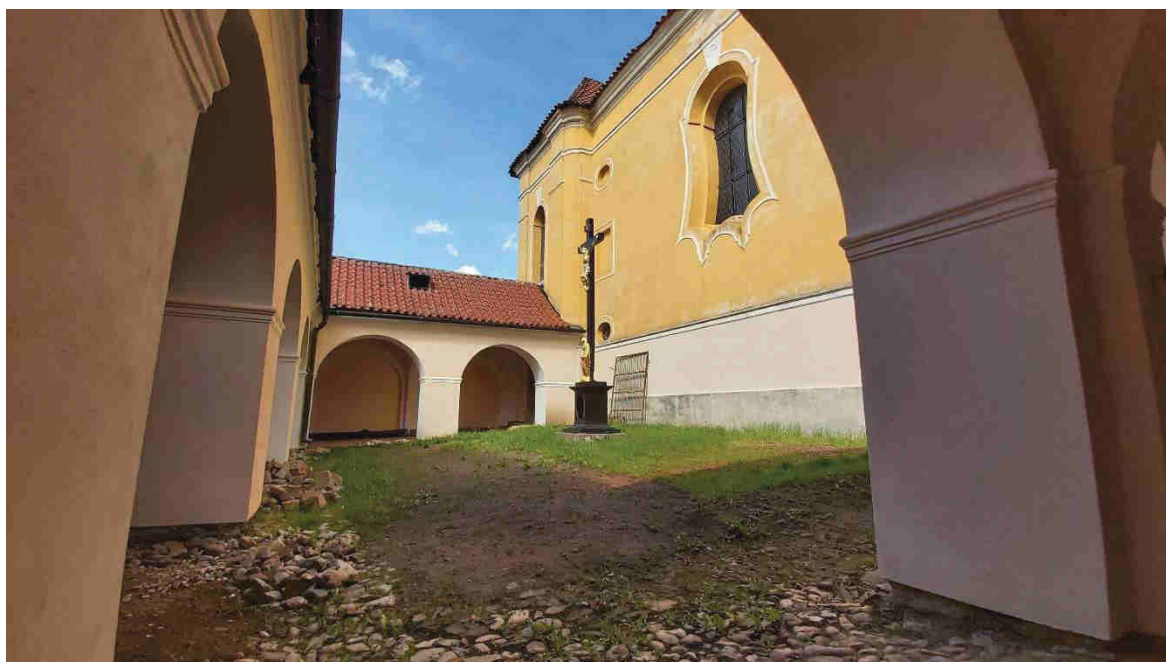
Boční oltáře u presbytáře jsou zasvěceny svatému Josefu a svaté Barboře.

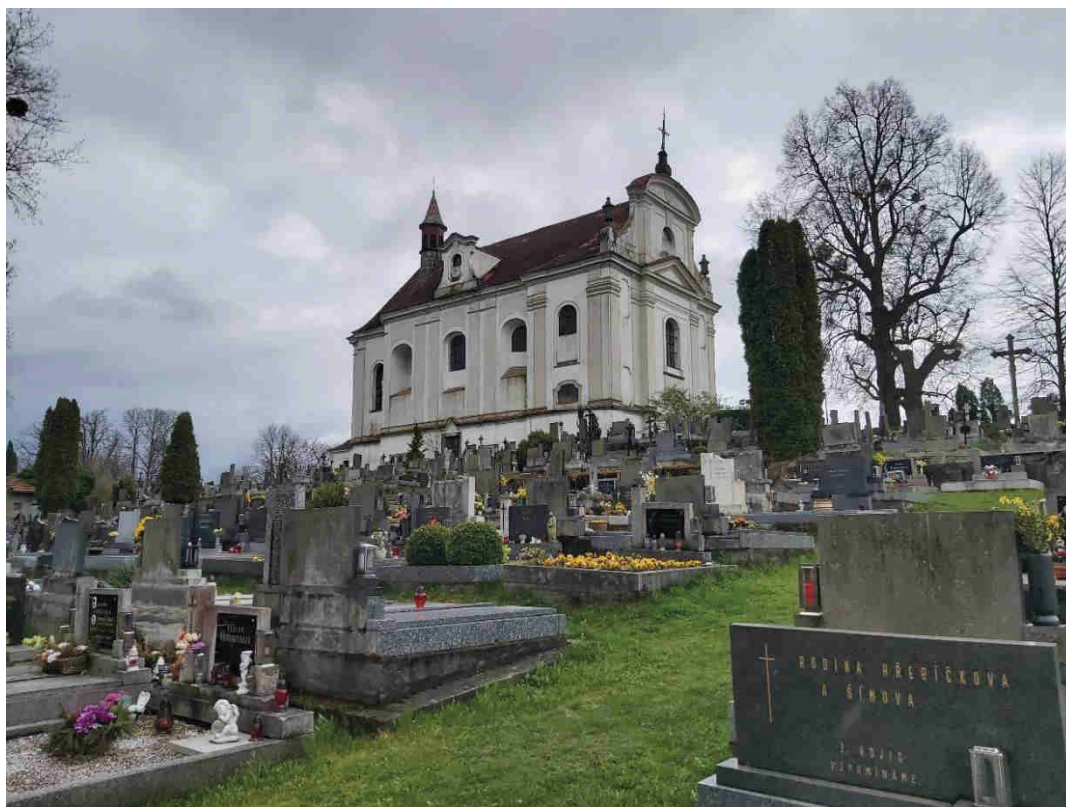
Půdorys kostela

Nově zrekonstruovaný trojkřídlý ambit, původně sloužící pro pohodlí poutníků.

Poutní kostel sv. Jana Křtitele v Radomyšli

Nad vchodem se nachází slavnostní znak velkopřevora johanitů Gundakara Poppo z Ditrichštejna (v úřadu 1726 až 1737). Tým velkopřevor dal vystavět barokní velkopřevorský palác na Malé Straně v Praze a je považován za nejvýznamnějšího stavebníka v českých dějinách řádu.

Interiér

Dominantou kostela je monumentální hlavní oltář. Pochází z doby výstavby. Je členěn pilastry a volně stojící dvojicí hladkých a šroubovaných sloupů. U sloupů jsou na vnitřní straně postavy apoštolů sv. Petra a Pavla a na vnější straně postavy zemských patronů sv. Vojtěcha a sv. Jana Nepomuckého. Na bocích štítu sedí archandělé a uprostřed centrálního světelného oka je dynamický Hospodin – Stvořitel světa. Oltář zdobí obraz křtu Páně v řece Jordánu Janem Křtitelem. Nad obrazem je umístěn znak velkopřevora. Oltář je polychromovaný se zlacenými detaily. Interiér kostela je dále zdoben menšími náboženskými obrazy, včetně mariánských.

Na stropní štukové kartuši můžeme rozluštit latinskou zakládací formuli se jménem fundátora a datací založení kostela.

Křížová cesta ke kostelu z roku 1736. Tvoří ji 14 zděných kapliček z roku 1762 s uzavíratelnými obrazy jednotlivých zastavení. Některé stromy jsou z původní barokní lipové aleje, která je příkladem barokní kultivace krajiny. Alej je zároveň obnovována a původní lípy jsou chráněny.

Poutní kostel sv. Anny u Kraselova

Letecký pohled na poutní kostel sv. Anny u Kraselova.

Severozápadní strana kostela se vstupem.

Jihovýchodní strana kostela s bytem pro kaplana.

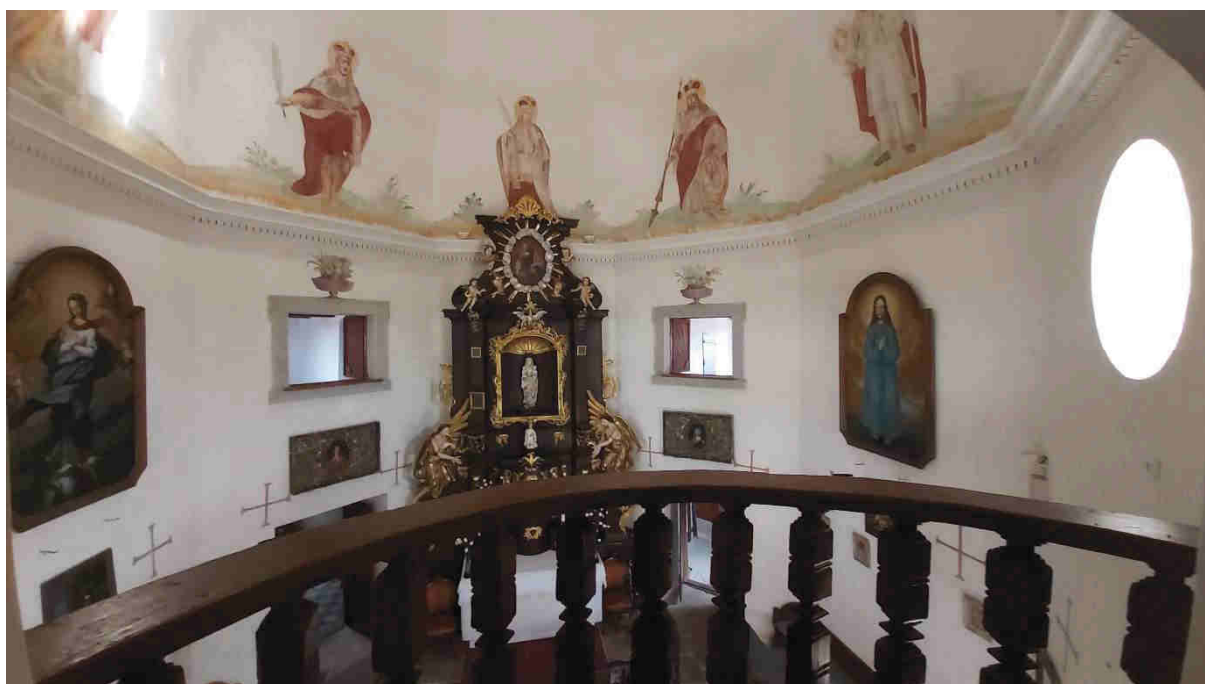
Vnitřní část kostela s centrální kaplí při pohledu z jednoduchých ambitů s dřevěnými stropy.

Pozoruhodným architektonickým prvkem exteriéru je tato venkovní kamenná kazatelna, která byla využívána pro kázání poutníkům shromážděným v ambitech a vně centrální kaple.

V interiéru nevelké centrální kaple se nachází dřevěný oltář zasvěcený sv. Anně. Jeho dominantou a bývala pozdně gotická socha sv. Anny (Ježíšovy babičky), kterou zde nechal umístit probošt svatovítské kapituly, světící biskup a generální vikář pražské diecéze Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi (1638 až 1701). Originál sochy je v současnosti v depozitáři českobudějovického biskupství. Dalšími cennými prvky interiéru jsou dvě oratoře, několik votivních obrazů a kruchta, nad níž je menší malovaný erb fundátora.

Zakládací deska v latině datovaná k roku 1680 zmiňuje zakladatele Jana Ignáce Dlouhoveského z Dlouhé Vsi. Zasvěcení místa sv. Anně provedl jako světící biskup pražské diecéze osobně. Byl znám šířením barokní úcty ke světcům, zejména zemským patronům.

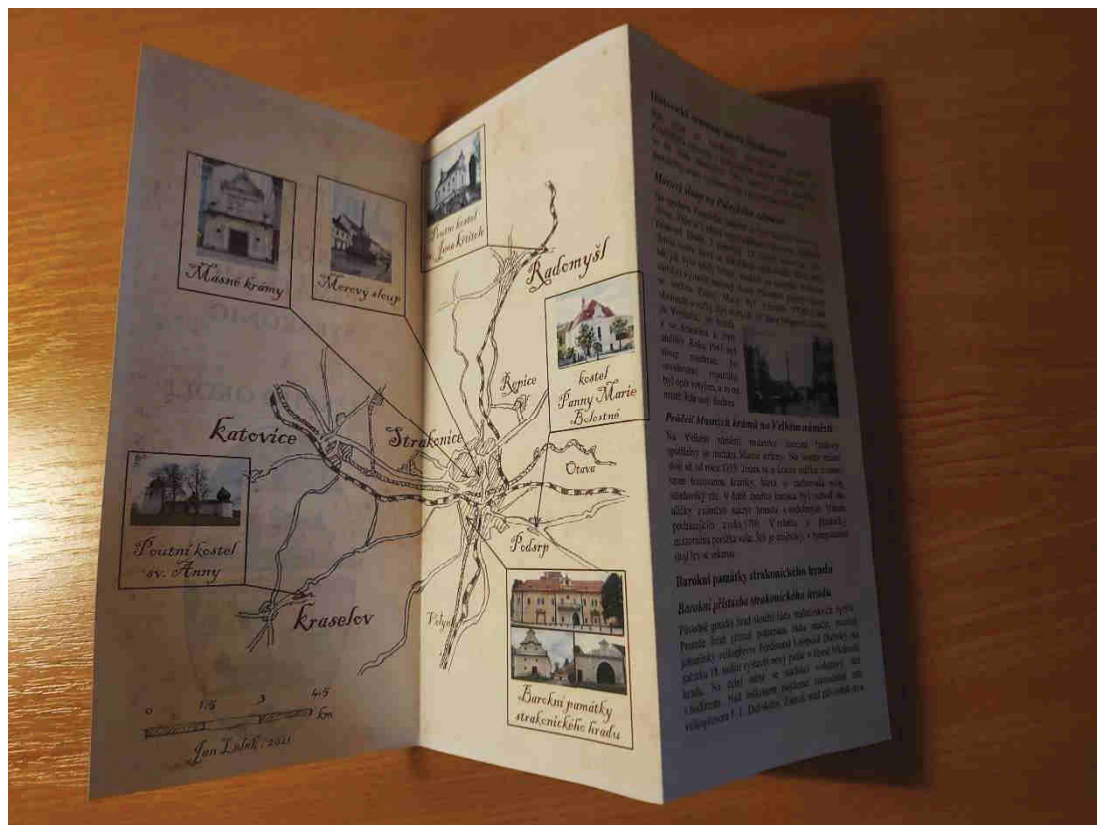
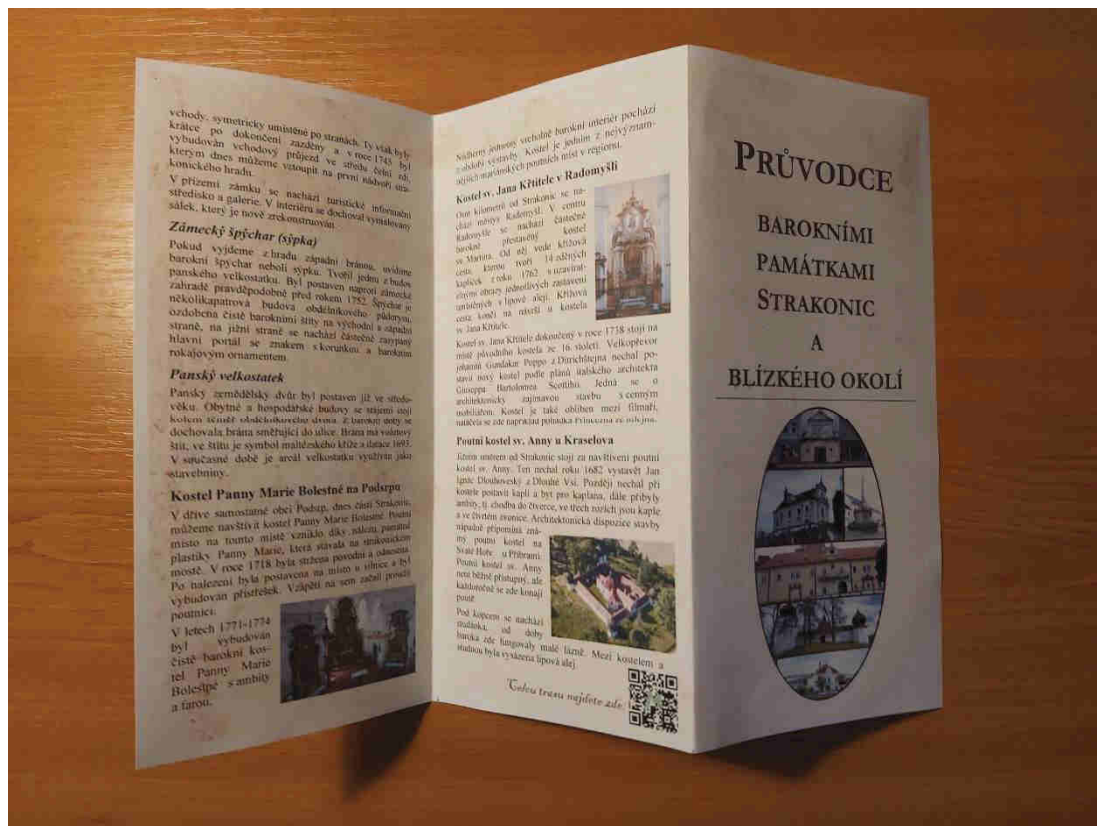

Barokní lipová alej vedoucí k místu bývalých lázní.

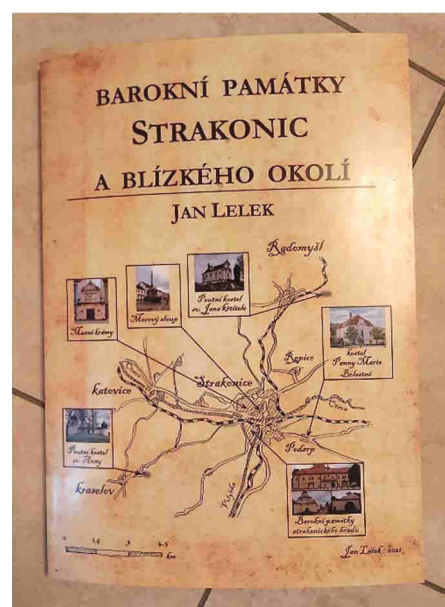
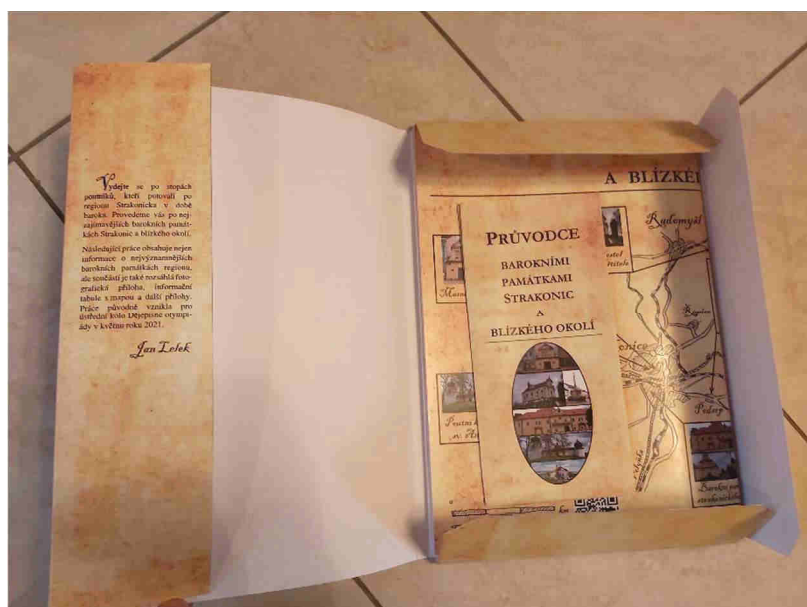
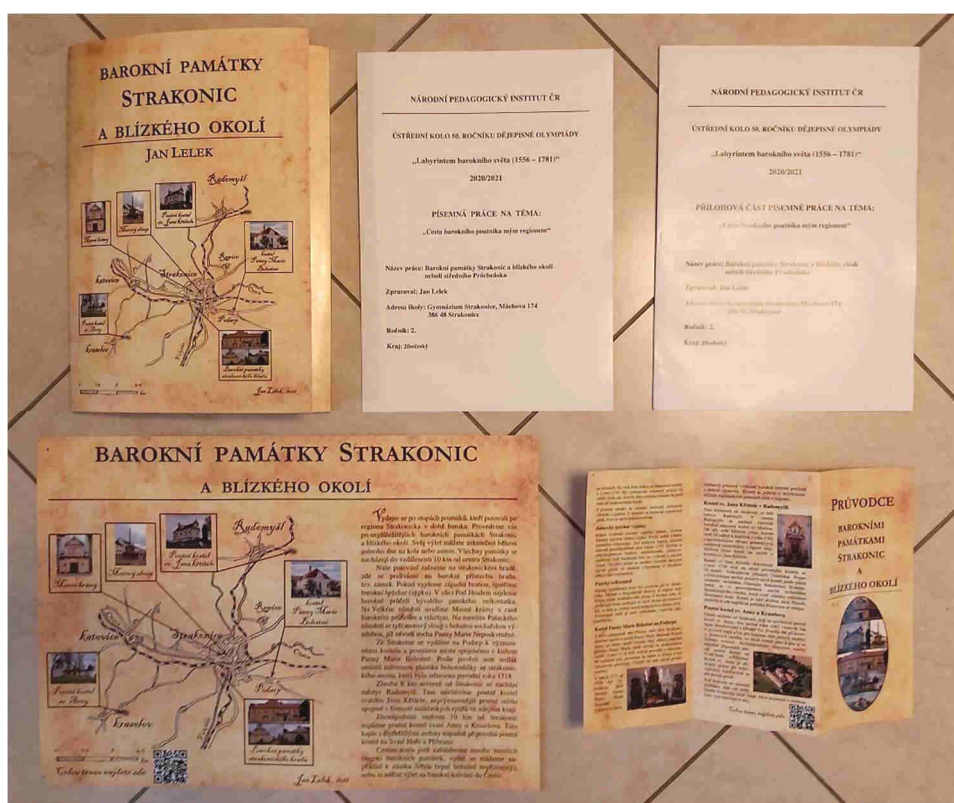

Výstup práce – Průvodce barokními památkami

Průvodce a návrh informační tabule jsou přiloženy jako samostatná část přílohové části.

Kompletní práce i s deskami, písemnou a přílohovou částí a samostatnými přílohami.

Zdroje

- Vlastní fotografie autora práce
- Soukromý archiv fotografií vyučujícího PhDr. Miroslava Žitného
- KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Str-U (VII. díl). Libri, 2008. ISBN 978-80-7277-041-0.
- KUPKA, Jiří, MICHÁLEK, Jan. *Sakrální památky Strakonice*, in: *Vlastivědný sborník I, kapitoly z historie*. Strakonice 2002. s. 149-191 ISBN 80-238-7889-1.
- PETERKA, Luboš. *Kostel sv. Jana Křtitele* [Informační tabule]. Radomyšl, 2012.
- GAŽL, Martin. "Srpské outočiště." *Podsrpský kostel Panny Marie Bolestné a jeho lidé*. in: *Jihočeský sborník historický*. České Budějovice: Jihočeské Muzeum v Českých Budějovicích, 2003, s. 35-69
- *Poutní kostel sv. Anny z výšky* [online fotografie]. [cit. 2021-5-6]. Dostupné z: <https://www.outdooractive.com/cs/poi/strakonice/poutni-kostel-sv.-anny-kraselov/37688409/>

BAROKNÍ PAMÁTKY STRAKONIC A BLÍZKÉHO OKOLÍ

**Jan Lelek
Gymnázium Strakonice
2021**

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČR

ÚSTŘEDNÍ KOLO 50. ROČNÍKU DĚJEPISNÉ OLYMPIÁDY

„Labyrintem barokního světa (1556 – 1781)“

2020/2021

PÍSEMNÁ PRÁCE NA TÉMA:

„Cesta barokního poutníka mým regionem“

NÁVRH PRŮVODCE A INFORMAČNÍ TABULE

**Název práce: Barokní památky Strakonice a blízkého okolí
neboli středního Prácheňska**

Zpracoval: Jan Lelek

**Adresa školy: Gymnázium Strakonice, Máchova 174
386 48 Strakonice**

Ročník: 2.

Kraj: Jihočeský

Jan Lešek, 2021

Historické centrum města Strakonice

Náš výlet po barokních památkách středního Prácheňska začneme v historickém středu Strakonice, a to na obou náměstích. Obě náměstí jsou úzkého protáhlého tvaru vycházejícího z historické zástavby.

Morový sloup na Palackého náměstí

Na spodním Palackého náměstí se tyčí barokní morový sloup. Váže se k němu velmi zajímavá historie. Období relativně klidné 2. poloviny 18. století narušila epidemie moru, která se několikrát opakovala. Měšťané, tak jak bylo tehdy běžné, nechali na horním Velkém náměstí vystavět morový sloup. Původně prostý sloup se sochou Panny Marie byl v letech 1720–1740 obohacen o sochy čtyř svatých: sv. Jana Nepomuckého, sv. Vojtěcha, sv. Josefa a sv. Antonína a čtyři andělky. Roku 1941 byl sloup rozebrán. Po osvobození republiky byl opět vztyčen, a to na místě, kde stojí dodnes.

Průčelí Masných krámů na Velkém náměstí

Na Velkém náměstí nedaleko secesní budovy spořitelny se nachází Masné krámy. Na tomto místě stojí už od roku 1333. Jedná se o úzkou uličku z obou stran lemovanou krámkou, která si zachovala svůj středověký ráz. V době raného baroka byl vchod do uličky z náměstí zakryt branou s ozdobným štítem s typickými volutami pocházejícím z roku 1700. V reliéfu je plasticky znázorněna porážka vola. Štít je trojboký, v tympanonu stojí lev se sekerou.

Barokní památky strakonického hradu

Barokní přístavba strakonického hradu

Původně gotický hrad sloužil řádu maltézských rytířů. Protože hrad přestal potřebám řádu stačit, nechal johanitský velkopřevor Ferdinand Leopold Dubský z Třebomyslic na začátku 18. století vystavět nový palác v těsné blízkosti hradu. Na čelní stěně paláce se nachází volutový štít s hodinami. Nad balkonem najdeme slavnostní erb velkopřevora F. L. Dubského. Zámek měl původně dva vchody umístěné symetricky

po stranách. Ty však byly krátce po dokončení zazděny a v roce 1745 byl vybudován vchodový průjezd ve středu čelní zdi, kterým dnes můžeme vstoupit na první nádvoří strakonického hradu.

V přízemí zámku se nachází turistické informační středisko a galerie. V interiéru se dochoval vymalovaný sálek, který je nově zrekonstruován.

Zámecký špýchar (sýpka)

Pokud vyjdeme z hradu západní bránou, uvidíme barokní špýchar neboli sýpku. Tvořil jednu z budov panského velkostatku. Byl postaven naproti zámecké zahradě pravděpodobně před rokem 1752. Špýchar je několikapatrová budova obdélníkového půdorysu, ozdobená čistě barokními štíty na východní a západní straně. Na jižní straně se nachází částečně zasypaný hlavní portál se znakem s korunkou a barokním rokajovým ornamentem.

Panský velkostatek

Panský zemědělský dvůr byl postaven již ve středověku. Obytné a hospodářské budovy se stájemí stojí kolem téměř obdélníkového dvora. Z barokní doby se dochovala brána směřující do ulice. Brána má volutový štít, ve štítu je symbol maltézského kříže a datace 1693. V současné době je areál velkostatku využíván jako stavebniny.

Kostel Panny Marie Bolestné na Podsrpu

V dříve samostatné obci Podsrp, dnes části Strakonice, můžeme navštívit kostel Panny Marie Bolestné. Poutní místo na tomto místě vzniklo díky nálezu památné plastiky Panny Marie, která stávala na strakonickém mostě. V roce 1718 byla stržena povodní a odnesena. Po nalezení byla postavena na místo u silnice a byl vybudován přístřešek. Vzápětí na sem začali proudit poutníci.

V letech 1771 až 1774 byl vybudován čistě barokní kostel Panny Marie Bolestné s ambity a farou.

Nádherný jednotný vrcholně barokní interiér pochází z období výstavby. Kostel je jedním z nejvýznamnějších mariánských poutních míst v regionu.

Kostel sv. Jana Křtitele v Radomyšli

Osm kilometrů od Strakonice se leží městyš Radomyšl. V centru Radomyšle se nachází částečně barokně upravený kostel sv. Martina. Od něj vede křížová cesta, kterou tvoří 14 zděných kapliček z roku 1762 s uzavíratelnými obrazy jednotlivých zastavení umístěných v lipové aleji. Křížová cesta končí na návrší u kostela sv. Jana Křtitele.

Kostel sv. Jana Křtitele dokončený v roce 1738 stojí na místě původního kostela ze 16. století. Velkopřevor johanitů Gundakar Poppo z Ditrichštejna nechal postavit nový kostel podle plánů italského architekta Giuseppa Bartolomea Scottiho. Jedná se o pozoruhodnou stavbu vrcholného dynamizujícího baroka, která tvoří zdaleka viditelnou dominantu kraje. Kostel je také oblíben mezi filmaři, natáčela se zde například pohádka Princezna ze mlejna.

Poutní kostel sv. Anny u Kraselova

Jižním směrem od Strakonice stojí za navštívení poutní kostel sv. Anny. Ten nechal roku 1682 vystavět Jan Ignác Dlouhoveský z Dlouhé Vsi. Později dal při kostele postavit kapli a byt pro kaplana, dále přibýly ambity, tj. čtvercová chodba, ve třech rozích jsou kaple a ve čtvrtém zvonice. Architektonická dispozice stavby nápadně připomíná známý poutní kostel na Svaté Hoře u Příbrami. Kostel sv. Anny je přístupný pouze při bohoslužbách, každoročně se zde konají poutě.

Pod kopcem se nachází studánka, kde od doby baroka fungovaly malé lázně. Mezi kostelem a studnou byla vysázena lipová alej.

Tešou trasu najdete zde:

PRŮVODCE

BAROKNÍMI PAMÁTKAMI STRAKONIC

A

BLÍZKÉHO OKOLÍ

BAROKNÍ PAMÁTKY STRAKONIC A BLÍZKÉHO OKOLÍ

Vydejte se po stopách poutníků, kteří putovali po regionu Strakonicka v době baroka. Provedeme vás po nejdůležitějších barokních památkách Strakonice a blízkého okolí. Svůj výlet můžete uskutečnit během jednoho dne na kole nebo autem. Všechny památky se nacházejí do vzdálenosti 10 km od centra Strakonice.

Naše putování začneme na strakonickém hradě, zde se podíváme na barokní přístavbu hradu, tzv. zámek. Pokud vyjdeme západní branou, spatříme barokní špýchar (sýpku). V ulici Pod Hradem najdeme barokní průčelí bývalého panského velkostatku. Na Velkém náměstí uvidíme Masné krámy s raně barokním průčelím a reliéfem. Na menším Palackého náměstí se tyčí morový sloup s bohatou sochařskou výzdobou, jíž vévodí socha Panny Marie Neposkvrněné.

Ze Strakonice se vydáme na Podsrp k významnému kostelu a poutnímu místu spojenému s kultem Panny Marie Bolestné. Podle pověsti sem sedlák umístil nalezenou plastiku bohorodičky ze strakonického mostu, která byla odnesena povodní roku 1718.

Zhruba 8 km severně od Strakonice se nachází městys Radomyšl. Tam navštívíme poutní kostel svatého Jana Křtitele, nejvýznamnější poutní místo spojené s činností maltézských rytířů ve zdejší kraji.

Jihozápadním směrem 10 km od Strakonice najdeme poutní kostel svaté Anny u Kraselova. Tato kaple s čtyřkřídlymi ambity nápadně připomíná poutní kostel na Svaté Hoře u Příbrami.

Cestou zcela jistě zahlédneme mnoho menších (nejen) barokních památek, vydat se můžeme například k zámku Střela (nyní bohužel nepřístupný), nebo si udělat výlet za barokní kalvárií do Čestic.

Jan Lešek, 2021

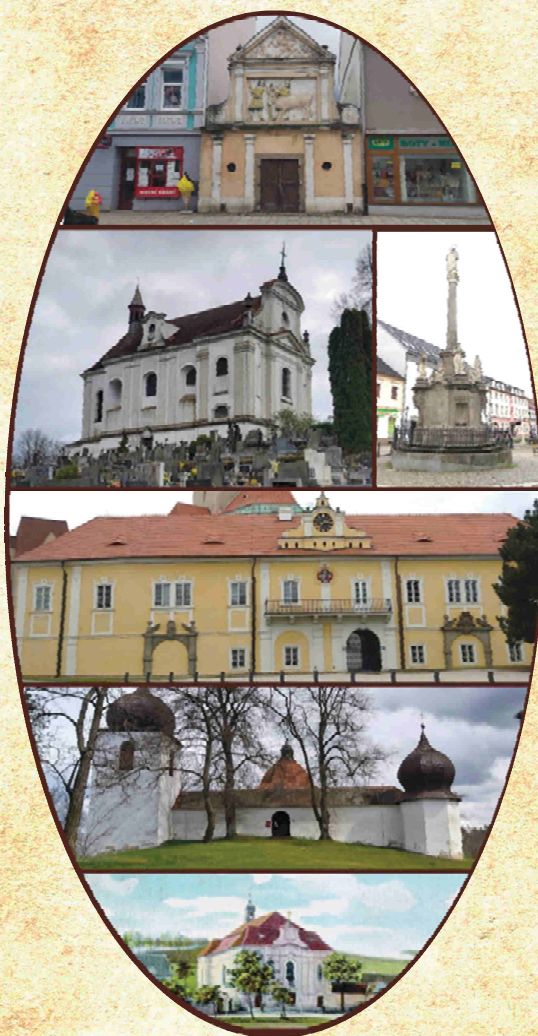
**Barokní památky Strakonice
a blízkého okolí**

Autor: Jan Lelek

Vydáno vlastním nákladem

1. vydání, Strakonice 2021

© *Jan Lelek*

BAROKNÍ PAMÁTKY STRAKONIC

Jan Lešek
Strakonice 2021